

На основу члана 58. алинеја 7. Пословника Народне Скупштине Републике Српске – пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број: 79/07) Законодавни одбор Народне Скупштине Републике Српске, на сједници одржаној 06. априла 2009. године, утврдио је пречишћени текст Закона о доприносима („Службени гласник Републике Српске“, број: 51/01, 96/03, 128/06 и 120/08) у којем је означен дан ступања на снагу наведеног закона.

Број: 02/4.3-606/09

Бања Лука, 08. април 2009. године

Предсједник
Законодавног одбора

Жељко Мирјанић с.р.

**ЗАКОН
О ДОПРИНОСИМА
(ПРЕЧИШЋЕНИ ТЕКСТ)**

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се систем обавезних доприноса (у даљем тексту: доприноси) за финансирање пензијског и инвалидског осигурања, здравственог осигурања, осигурања од незапослености и дјечије заштите у Републици Српској (у даљем тексту: Република).

Члан 2.

Средства за финансирање потреба из члана 1. овог закона обезбјеђују се путем доприноса и то:

- доприноса за пензијско и инвалидско осигурање;
- доприноса за здравствено осигурање;
- доприноса за осигурање од незапослености;
- доприноса за дјечију заштиту.

Члан 3.

Средства из доприноса представљају приход:

1. Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Фонд за пензијско и инвалидско осигурање);
2. Фонда за здравствено осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Фонд за здравствено осигурање);
3. Завода за запошљавање Републике Српске (у даљем тексту: Завод за запошљавање);
4. Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске (у даљем тексту: Фонд дјечије заштите).

II - ОБВЕЗНИК, ОСНОВИЦА И СТОПЕ ДОПРИНОСА

Обвезник доприноса

Члан 4.

Обвезник доприноса је физичко лице - резидент Републике:

- које је запослено код правног или физичког лица-резидента Републике или правног или физичког лица са сједиштем у другом ентитету, дистрикту или држави;

- које је изабрано или именовано на јавну или другу дужност и обављањем те дужности остварује плату и друга примања која имају карактер личних примања;

- које је на територији Републике запослено код правног или физичког лица-нерезидента Републике, међународне организације и установе или страног дипломатског или конзуларног представништва, ако међународним уговором није другачије одређено;

- које је од стране правног или физичког лица-резидента Републике код којег је запослено упућено на рад или стручно усавршавање у иностранство, ако није обавезно осигурано по прописима државе у коју је упућено или ако међународним уговором није другачије одређено;

- које је запослено у иностранству код иностраног послодавца, ако није обавезно осигурано код иностраног носиоца социјалног осигурања;

- власник или сувласник предузећа, радње или другог облика обављања самосталне дјелатности, ако по том основу остварује право на обавезно пензијско и инвалидско и здравствено осигурање;

- које остварује приход од ауторских права, а које није обавезно осигурано по другом основу;

- врхунски спортисти, ако нису осигурани по другом основу;

- корисник пензије и права на новчану накнаду у вези са преквалификацијом и доквалификацијом и запошљавањем, који је ово право остварио према прописима о пензијском и инвалидском осигурању,

- запослени за чијим радом је престала потреба док остварују накнаду према прописима из области радних односа,

- незапослено лице док је редовно пријављено Заводу за запошљавање, уколико не прима материјално обезбјеђење,

- ванредни студент док је редовно пријављен Заводу за запошљавање,

- избјегло и расељено лице и повратник, ако нису осигурани по другом основу,

- лице коме је признато право на здравствено осигурање према Закону о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број 55/07),

- лице које је корисник права из Закона о социјалној заштити, ако није осигурано по другом основу,

- вјерски службеници,

- лице које се бави пољопривредном дјелатношћу као јединим или главним занимањем,

- страни држављанин који се школује на територији Републике, ако међународним споразумом није другачије одређено,

- држављанин Републике који у цијелости или дјелимично остварује пензију и инвалиднину од иностраног исплатиоца, док има пребивалиште на територији Републике, ако међународним споразумом није другачије одређено,

- лица која се укључују у обавезно здравствено осигурање,
- лице које на територији Републике учествује у акцији спасавања или одбране од елементарних непогода (пожар, поплава, земљотрес и друге непогоде проузроковане вишом силом), или у акцији предузетој ради спасавања живота грађана или отклањања материјалне штете на имовини,
- члан добровољног ватрогасног друштва за вријеме гашења пожара, спасавања људи и имовине угрожене пожаром и другим елементарним непогодама, уклањања посљедица елементарних непогода, одласка на вјежбу и повратку са вјежбе, као и за вријеме образовања за ватрогасну службу које организује ватрогасно друштво,
- лице које на захтјев надлежних државних органа пружи помоћ тим органима, ако том приликом буде повријеђено или се разболи,
- ученик и студент за вријеме практичне наставе, односно за вријеме стручне праксе код послодавца,
- лице за вријеме обављања обавезног рада приликом издржавања казне затвора, малољетничког затвора и за вријеме извршења васпитне мјере у дисциплинском центру за малољетнике, васпитној установи, васпитно-поправном дому или у другој установи за оспособљавање,
- незапослено лице за вријеме преквалификације или доквалификације, на коју је упућено од стране организације за запошљавање,
- лица која у складу са прописима из области радних односа обављају привремене или повремене послове,
- лице за вријеме обављања послова код послодавца, без заснивања радног односа (волонтерски рад), у складу са прописима из области радних односа,
- лице за вријеме омладинског радног ангажовања посредством задруге ученика, студената и незапослене омладине,
- лице за вријеме учешћа у јавним радовима које организује Република или јединица локалне самоуправе,
- лице за вријеме учешћа у омладинској радној акцији, односно радном кампу и такмичењу (производном, спортском и др.),
- лице за вријеме вршења одређених јавних функција или грађанских дужности по позиву (у својству посланика, свједока, судије поротника, вјештака или тумача и др.) и
- дијете са тешкоћама у развоју, за вријеме стручног оспособљавања, након завршене основне школе.

Обвезници доприноса из става 1. алинеје 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19. и 20. овог члана обавезно су осигурани на здравствено осигурање, обвезници доприноса из алинеја 21, 22, 23, 25, 31, 32. и 33. обавезно су осигурани на пензијско и инвалидско осигурање за случај инвалидности проузроковане повредом на раду и професионалном болешћу, док се налазе у одређеним околностима, а обвезници из алинеја 24, 26, 27, 28, 29. и 30. обавезно су осигурани на здравствено и пензијско-инвалидско осигурање за случај инвалидности проузроковане повредом на раду и професионалном болешћу, док се налазе у одређеним околностима.

Члан 5.

Резидентом Републике, у смислу овог закона сматра се физичко лице које на територији Републике има пребивалиште или боравиште и центар пословних и животних интереса.

Статус резидента има и физичко лице које је као шеф дипломатског или конзуларног представништва или као дипломатски или конзуларни службеник запослено у домаћем дипломатском или конзуларном представништву у иностранству, ако на та примања не плаћа допринос у земљи у којој је запослено.

Статус резидента има и физичко лице које је упућено у иностранство ради обављања послова за Републику, за физичко или правно лице - резидента Републике или за међународну организацију.

Основица

Члан 6.

Основица доприноса је:

1. лично примање по Закону о порезу на доходак које подлијеже плаћању пореза на доходак,

2. лично примање по Закону о порезу на доходак које подлијеже плаћању пореза на доходак власника или сувласника предузећа, радње или другог облика обављања самосталне дјелатности, ако по том основу остварује право на обавезно пензијско и инвалидско и здравствено осигурање,

3. бруто приходи обвезника на основу којих остварује право на обавезно пензијско и инвалидско и здравствено осигурање,

4. 30 % просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“, за лица која се баве пољопривредном дјелатношћу, а немају регистровану самосталну дјелатност,

5. 20 % просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“, за незапослено лице док је редовно пријављено Заводу за запошљавање, уколико не прима материјално обезбјеђење,

6. 50 % просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“, за ванредног студента док је редовно пријављен Заводу за запошљавање и страног држављанина који се школује на територији Републике Српске, ако међународним споразумом није другачије одређено,

7. 25 % просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“, за избјегло и расељено лице и повратника, ако није осигурано по другом основу,

8. 20 % просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“, за лице коме је признато право на здравствено осигурање према Закону о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске или другим законом,

9. 40 % просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“, за лице које је корисник права из Закона о социјалној заштити, ако није осигурано по другом основу,

10. пензија за држављане Републике Српске који у цијелости или дјелимично остварују пензију и инвалиднину од иностраног исплатиоца, док имају пребивалиште на територији Републике,

11. 50 % просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“ за лица која се лично укључују у обавезно здравствено осигурање,

12. просјечна бруто плата у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“, за лице које је од послодавца код којег је запослено упућено на рад у иностранство ако није обавезно осигурано по прописима државе у коју је упућено или ако међународним уговором није другачије одређено и

13. 50 % просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“, сразмјерно времену проведеном под околностима које су довеле до осигурања за обвезнике из члана 4. став 1. алинеје 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32. и 33. овог закона.

Члан 7.

На приходе који су ослобођени пореза по члану 7. Закона о порезу на доходак, не плаћају се доприноси. Физичка лица која су ослобођена од плаћања пореза по члану 8. Закона о порезу на доходак, не плаћају доприносе.

Стопе доприноса

Члан 8.

Стопе доприноса на основицу из члана 6. овог закона износе:

- за пензијско и инвалидско осигурање 17%;
- за здравствено осигурање 11,5%;
- за осигурање од незапослености 0,7%;
- за дјечију заштиту 1,4%.

Члан 9.

Стопа доприноса за здравствено осигурање на исплаћене пензије је 3,75 %.

IV - ОБРАЧУН И НАПЛАТА ДОПРИНОСА

Члан 10.

Обрачун и уплату доприноса за обвезнике врши у тренутку исплате:

а) исплатилац – резидент Републике приликом сваке исплате, на основицу утврђену овим законом,

б) обвезник лично или послодавац, за обвезника који је запослен код нерезидента Републике, односно код послодавца са сједиштем на подручју другог ентитета, дистрикта или државе,

в) Фонд за пензијско и инвалидско осигурање, за корисника пензије и права на новчану накнаду у вези са преквалификацијом и доквалификацијом и запошљавањем, које је ово право остварило према прописима о пензијском и инвалидском осигурању,

г) Завод за запошљавање за запослене за чијим радом је престала потреба

док остварују накнаду према прописима из области радних односа,

д) Завод за запошљавање, за незапослено лице док је редовно пријављено Заводу за запошљавање, уколико не прима материјално обезбјеђење,

ђ) Завод за запошљавање, за ванредног студента док је редовно пријављен Заводу за запошљавање,

е) Министарство за избјегла и расељена лица, за избјегло и расељено лице и повратника, ако није осигурано по другом основу,

ж) Министарство рада и борачко инвалидске заштите, за лице коме је признато право на здравствено осигурање према Закону о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца одбрамбено - отаџбинског рата Републике Српске,

з) Центар за социјални рад, за лице које је корисник права из Закона о социјалној заштити, ако није осигурано по другом основу,

и) вјерска заједница у Републици, за вјерског службеника,

ј) лично, лице које се бави пољопривредном дјелатношћу као јединим или главним занимањем,

к) лично, врхунски спортиста, ако није осигуран по другом основу,

л) лично, страни држављанин који се школује на територији Републике Српске, ако међународним споразумом није другачије одређено,

љ) лично, држављанин Републике који у цијелости или дјелимично остварује пензију и инвалиднину од иностраног исплатиоца, док има пребивалиште на територији Републике, ако међународним споразумом није другачије одређено,

м) лично, лице које се укључује у обавезно здравствено осигурање,

н) организација која организује акције спасавања или одбране од елементарних непогода за лице које на територији Републике учествује у акцијама спасавања или одбране од елементарних непогода (пожар, поплава, земљотрес и друге непогоде проузроковане вишом силом), или у акцији предузетој ради спасавања живота грађана или отклањања материјалне штете,

њ) јединица локалне самоуправе на чијем је подручју организовано добровољно ватрогасно друштво, за члана добровољног ватрогасног друштва за вријеме гашења пожара, спасавања људи и имовине угрожене пожаром и другим елементарним непогодама, уклањања посљедица елементарних непогода, одласка на вјежбу и повратку са вјежбе, као и за вријеме образовања за ватрогасну службу које организује ватрогасно друштво,

о) државни орган на чији захтјев осигураник пружа помоћ за лице које на захтјев надлежних државних органа пружи помоћ тим органима, ако том приликом буде повријеђено или се разболи,

п) школа, односно факултет који организује практичну наставу, за ученике и студенте за вријеме практичне наставе, односно за вријеме стручне праксе код послодавца,

р) казнено-поправна, односно васпитна установа у којој је осигураник смјештен за лице за вријеме обављања обавезног рада приликом издржавања казне затвора, малољетничког затвора и за вријеме извршења васпитне мјере у васпитној установи, установи за преваспитавање или у посебној васпитној установи,

с) организација за запошљавање која је упутила осигураника на преквалификацију или доквалификацију, за незапослено лице за вријеме преквалификације или доквалификације, на коју је упућено од организације за запошљавање,

т) организација, односно установа која је ангажовала лица за обављање привремених или повремених послова,

ћ) организација, односно послодавац код којег осигураник волонтира за лице за вријеме обављања послова код послодавца, без заснивања радног односа

(волонтерски рад), у складу са прописима из области радних односа,

у) омладинска, односно ученичка задруга за лице за вријеме омладинског радног ангажовања посредством задруге ученика, студената и незапослене омладине,

ф) Република или јединица локалне самоуправе када организује јавне радове за лице за вријеме учешћа у јавним радовима,

х) организатор омладинске радне акције, односно такмичења за лице за вријеме учешћа у омладинској радној акцији, односно радном кампу и такмичењу (производном, спортском и др.),

ц) Република или јединица локалне самоуправе када је упутила позив лицу за вријеме вршења одређених јавних функција или грађанских дужности по позиву (у својству посланика, свједока, судије поротника, вјештака или тумача и др.) и

ч) организација, односно послодавац код кога се оспособљава дијете са тешкоћама у развоју, за вријеме стручног оспособљавања, након завршетка основне школе.

Изузетно, од става 1. овог члана, за обвезнике од т. д) до ч) овог члана допринос се уплаћује до 20-тог у мјесецу за претходни мјесец.

Члан 11.

Уплатиоци доприноса из члана 10. овог закона, дужни су да уплате доприносе на прописане уплатне рачуне.

Члан 12.

Контролу обрачуна и наплате доприноса врши Пореска управа Републике Српске.

V - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 13.

Повреде одредаба овог закона које имају обиљежје прекршаја, као и одговорности и санкције за прекршаје, а прописане су Законом о Пореској управи.

VI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 14.

Упутство о начину обрачуна и уплате доприноса доноси министар финансија у року од шездесет дана рачунајући од дана 24. октобра 2001. године.

Члан 15.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о доприносима („Службени гласник Републике Српске”, број 2/95 - пречишћени текст, 15/96, 23/98, 13/00 и 29/00).

Члан 16.

Овај закон ступио је на снагу 24. октобра 2001. године, односно 02. децембра 2003. године, односно 06. јануара 2007. године и 30. децембра 2008. године.